

RESEARCH ARTICLE / Araştırma Makalesi

<https://doi.org/10.37093/ijisi.1293812>

Sürdürülebilir Kalkınma İçin Uluslararası Göçün Yerelde Çok Düzeyli Yönetimi: Sultanbeyli Belediyesi Örneği

Aybike Açıkel*

Fulya Memişoğlu**

Öz

Birleşmiş Milletler 2030 Gündemi kapsamında bir yol haritası sunan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın (SKA) temelindeki Kimseyi Geride Bırakma (Leave No One Behind) ilkesi son yılların en önemli kamu politika alanlarından biri olan göç yönetiminin de bütüncül ve kapsayıcı bir nitelikte olması gerektiğine işaret etmektedir. Bu çalışma sürdürülebilir kalkınma ve göç ilişkisinin daha iyi anlaşılması ve bu bağlamda yerel yönetimlerin atabilecekleri adımlara yönelik bir iyi uygulama örneği sunan İstanbul Sultanbeyli Belediyesini incelemektedir. Çalışmada öncelikle çok düzeyli göç yönetimi açısından Küresel Amaçlar kapsamında yerel yönetimleri ilgilendiren maddeler ele alınmaktadır. Bu açıdan belediyeler kapsamlı işbirliği, yerelleşme ve uyum konularında SKA'ların yerel düzeyde başarıya ulaşması ve kalkınmaya duyarlı göç politikaları geliştirilmesinde önemli birer aktör olarak ortaya çıkmaktadır. Nitel araştırma bulgularına dayanan ve Sultanbeyli Belediyesinin sunduğu hizmetleri SKA'lar ve bu amaçların yerine getirilmesi yönünde belirlenen göstergeler çerçevesinde değerlendiren çalışmamız, belediyenin benimsediği "kalkınma odaklı işbirliği" yaklaşımının Türkiye'de geliştirilebilecek çok düzeyli göç yönetimi modeline örnek olabilecek nitelikte olduğunu savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: göç yönetimi, sürdürülebilir kalkınma amaçları, yerel yönetimler, çok düzeyli yönetim, göçmen

Cite this article: Açıkel, A., & Memişoğlu, F. (2023). Sürdürülebilir kalkınma için uluslararası göçün yerelde çok düzeyli yönetimi: Sultanbeyli Belediyesi örneği. *International Journal of Social Inquiry*, 16(2), 561–580. <https://doi.org/10.37093/ijisi.1293812>

* Doktora Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Programı, İstanbul, Türkiye. (Sorumlu Yazar).
E-posta: aybikeacikel@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6207-5900>

** Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, İstanbul, Türkiye..
E-posta: fulya.memisoglu@gmail.com, ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8113-813X>

Article Information

Received 08 May 2023; Revised 24 August 2023; Accepted 12 September 2023; Available online 30 December 2023

Multi-Level Local Governance of International Migration for Sustainable Development: The Case of Sultanbeyli Municipality

Abstract

The central "leave no one behind" principle of the United Nations 2030 Sustainable Development Goals (SDGs) points out that governance of migration, one of the most critical public policy field of recent years, should also be holistic and inclusive, encompassing all groups. This study examines Istanbul Sultanbeyli Municipality with the purpose of unpacking a good practice example for a better understanding of the migration-sustainable development nexus and the steps local governments can take in this context. The study initially discusses the SDGs and relevant targets that concern local governments in terms of multi-level migration governance. In this respect, municipalities emerge as critical actors for the success of SDGs at the local level and the formulation of development-sensitive migration policies through fostering cooperation, localization and adaptation. Based on qualitative research findings and the assessment of Sultanbeyli Municipality's services within the framework of SDGs, we argue that the "development-oriented cooperation" approach adopted by the municipality has the potential to set an example for a multi-level migration governance model that can be further developed in Türkiye.

Keywords: migration governance, sustainable development goals, local governments, multi-level governance, migrant

1. Giriş

İnsanlık tarihi boyunca var olan göç hareketliliği, son yıllarda küreselleşmeye de bağlı çeşitli ekonomik, sosyal ve çevresel etkenlerle daha da artmıştır. Bu artış, göç ve kalkınma arasındaki karmaşık ilişkinin de daha kapsamlı anlaşılmasını gerekli kılmış; bu ilişkiyi hem bilimsel hem de politika yapımında çok yönlü tartışılan ve analiz edilen bir konuya dönüştürmüştür. Örneğin bu alanda yürütülen birçok bilimsel çalışma göç-kalkınma ilişkisinin sadece hedef ya da kaynak ülkeleri etkilemediğini, aynı zamanda göçmenleri ve yerel toplulukları da çok yönlü etkileyebildiğini göstermektedir (Ahouga, 2018; Penninx, 2009; Vogler & Rotte, 2000).

Bu noktada, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde kabul edilen 2030 *Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları* (SKA'lar; başka bir deyişle Küresel Amaçlar) da uluslararası göçün kalkınma odaklı bir perspektiften yönetilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. 17 Küresel Amaçtan hiçbiri doğrudan göç üzerine değildir. Buna rağmen içlerinden 11 tanesi ve bunların kapsamında belirlenen çeşitli göstergelerin uluslararası göç ile yakından ilintili olması, sürdürülebilir kalkınma ve göç ilişkisinin çok boyutlu önemini ortaya koymaktadır (United Cities and Local Governments, 2019; Adger vd., 2003). Küresel Amaçların gerçekleştirilmesi doğrultusunda ortaya konan bu yol haritasında göç ve kalkınma ilişkisinin özellikle yerel boyutu, çok düzeyli ve çok paydaşlı yönetimi ön plana çıkarmaktadır.

17 Küresel Amacın gerçekleştirilebilmesi için öne çıkan temel başlıklardan bir tanesi amaçlar için ortaklıklardır (Amaç 17). Buna göre, göç yönetiminin küresel bir şekilde ele alınmasında devletler başlıca aktörler devletler olsa da, bu sürecin gerçekliğini yitirmeden yürütülebilmesi için yerel dinamiklerden kopmaması gerekir (Jessop, 2000, s. 339). Bu sebeple yerel yönetimler göç yönetiminin temel muhatapları arasında yer almakta; politika yapım sürecinde küreselden yerele doğru "aşağı", yerelden de küresele doğru "yukarı" çok düzeyli bir yönetim yaklaşımı geliştirmek gerekmektedir. Ancak bu yolla göç yönetiminin yerele dönüşü göç politika yapıcıları ve göçü düzenleyen yerel eylem koordinasyonları yoluyla küresel etki oluşturabilir (Ahouga, 2018).

Bu çalışmada, SKA'ların göç yönetimi açısından çok düzeyli yönetim modeline işaret ettiğini ve yerel yönetimleri önemli birer paydaş olarak ön plana çıkardığını vurgulanmaktadır.

Bu doğrultuda, çok düzeyli yönetim modelinin sunduğu teorik çerçeve ile SKA'ların başarıya ulaşmasında yerel yönetimlerin somut olarak neler yapabileceği üzerinden bir analiz geliştirmek amaçlanmıştır. SKA'lar incelendiğinde yerel yönetimlerin şehirlerde kalkınmayı sağlarken özellikle uyum anlamında etkin çalışmalar yürütebileceğine dair göstergeler tespit edilmiştir. Sürdürülebilir kalkınma için uluslararası göçün yerelde çok düzeyli yönetişimi Sultanbeyli Belediyesi bünyesinde hizmet sunan Mülteciler Derneğinin sunduğu hizmetler üzerinden ele alınmaktadır. Sultanbeyli Belediyesinin tercih edilme nedeni ise Türkiye'de Volunteer Local Report (VLR) çalışmasını yapan ilk yerel yönetimlerden biri olması ve Mülteciler Derneğinin geliştirdiği çok katmanlı işbirlikleri, sunduğu hizmetlerin çeşitliliğidir.

Bu doğrultuda çalışma giriş ve sonuç bölümleri ile birlikte sekiz bölümden oluşmaktadır. İkinci bölümde, çok düzeyli yönetişimin tanımı, kapsamı ve teorik tartışmaları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde, çok düzeyli yönetim yaklaşımı göç politikaları açısından değerlendirilmiştir. Dördüncü bölüm, SKA'ların göç bağlamında yerel yönetimleri nasıl ele aldığına ve ilgili göstergeler üzerinden analizine yer vermiştir. Beşinci bölümde, SKA'ların göç yönetişimi açısından yerel yönetimlere yüklediği sorumluluklar bağlamında değerlendirmesi yapılmıştır. Altıncı bölümde araştırma yöntemi detaylandırılmıştır. Yedinci bölümde, iyi bir uygulama örneği olarak Sultanbeyli Belediyesi bünyesinde hizmet veren Mülteciler Derneğinin sağladığı hizmetler SKA göstergeleri açısından tematik başlıklar altında incelenmiştir. Sekizinci ve son bölümde ise kalkınma ve göç ilişkisinin işaret ettiği çok düzeyli yönetim yaklaşımının SKA göstergeleri doğrultusunda analizi ile iyi uygulama örneği olarak görülen Sultanbeyli Belediyesi'nin "kalkınma odaklı işbirliği" şeklinde bir göç yönetim modeli sunduğu vurgulanmıştır.

2. Çok Düzeyli Yönetişim

1990'larda Liesbet Hooghe ve Gary Marks tarafından ortaya konulan *çok düzeyli yönetim* (multi-level governance) kavramı, yerelde oluşturulan özerkliğe saygı duyarak yönetim yetkisinin ve sorumluluklarının hem dikey hem de yatay olarak konumlanmasını sağlayan bir karar alma sistemi olarak açıklanmaktadır (Hooghe, vd., 2019, ss. 197; Leibfried & Pierson, 1995). Çok düzeyli yönetim yaklaşımına göre politika oluşturma süreçleri merkezi aktörlerin tekelinde değildir. Bunun yerine, yönetimin birden çok düzeyde faaliyet gösteren aktörler tarafından şekillendirildiğini ve yetkilerin bunlar arasında paylaşıldığı bir sistem vardır. Bu gelişmenin bir sonucu olarak, devletin rolü, devlet özerkliğini koruyabilecek koordinasyon, yönlendirme ve ağ oluşturma stratejilerini geliştirmek olarak değişmektedir (Bache & Flinders, 2004). Tüm devletler, birden fazla hükümet katmanı boyunca yapılandırılmıştır ve konu ne olursa olsun kamu politikası, zorunlu olarak, farklı düzeylerde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar arasındaki etkileşimlerin sonucudur (Zincione & Caponio, 2006). Avrupa Birliği (AB) ve Dünya Bankası gibi küresel kurumlar politika oluşturma ve uygulamada iyi pratikler için çok düzeyli yönetişimi ölçüt olarak ele almışlardır. Bir sonraki bölümde ele alınacağı üzere, 1990'larda göç yönetişimi alanında çoğu araştırmanın sadece ulusal politikalara odaklanmasından artan memnuniyetsizlik de göç alanını çok düzeyli yönetim yaklaşımıyla ele alan çalışmaların önünü açmıştır (Scholten & Penninx, 2016).

Çok düzeyli yönetim teorik olarak geliştirilmeye başladığı andan itibaren hükümetler arası ve işlevselci AB entegrasyonu teorilerine alternatif bakış açısı olarak ele alınmıştır. Ulusal düzlemde Avrupa entegrasyonunu ele alan yönetim anlayışı egemenliğin devlet eliyle AB üyeliği sayesinde korunduğunu savunurken, çok seviyeli yönetim modeli Avrupa entegrasyonu açısından ulus-altı, ulusal ve ulus-üstü aktörler arası yetki geçişinin sağlandığı

anlayışına dayanır. Hükümetin karar alma sürecinde tek aktör olmaması ve yetkinin paylaştırılması yoluyla hiyerarşinin keskin olmadığı bir süreç ifade edilir (Hooghe & Marks, 2003, s. 237).

Çok düzeyli yönetim modelini eleştirenler kavramın hem yeniliğine hem de açıklayıcı gücüne karşı çıkmaktadırlar. Buna göre kavram bazı sektörlerde ve karar vermenin bazı aşamalarında tanımlayıcı bir politika oluşturma modeli sağlarken AB'nin nasıl işlediğine dair genel bir açıklama sunmamaktadır (Jordan, 2001, s. 204). Benzer şekilde AB'nin karar alma mekanizması içerisinde ulus-altı aktörlere fazla etki alanı verdiği için eleştirilmektedir (Jordan, 2001). Üstelik bu modelde alt-ulusal düzeye gösterilen ilgiye rağmen, yerel yönetimler yönetim sürecinde öncelikle AB ile ulus-devletlerarasındaki etkileşimlerin dinamikleri aracılığıyla yaratılan fırsatlara yanıt verenler olarak görülürken birer kurumsal kimlikte kabul edilmemektedirler (Jeffery, 2000). Oysa Avrupa'da yerel yönetimler kapsayıcı ya da dışlayıcı olması fark etmeksizin göç politikalarına doğrudan etki etmektedirler (Alexander, 2003, s. 425). Ayrıca yönetim çok seviyeli yapısına rağmen uluslararası düzlemi ve AB'nin iç yapısındaki yönetim dinamiklerini açıklamakta yetersiz kalmıştır (Jordan, 2001, ss. 201-202).

Dar kapsamı nedeniyle eleştirilen çok düzeyli yönetim kavramı zamanla hem devlet sınırı içinde hem de ötesinde daha geniş bir yönetim sistemi kapsayacak şekilde geliştirilmiştir (Peters & Pierre, 2004). Yönetimin artık sadece ulus-devletin yetkisinde olmadığı, çok katmanlı ve çok kurumlu bir şekilde gerçekleştiği fikri geçerlilik kazanmıştır. Yasal çerçevelerden ziyade bir müzakere sistemine bağlı bir sistem tasvir edilmektedir (Peters & Pierre, 2004). Rosenau ise yönetimin, resmi ve gayri resmi otoritenin uygulanması yoluyla rekabet eden ve işbirliği yapan bölgesel temelli veya bölgesel olmayan ağlar olabilen "otorite alanları" aracılığıyla yürütüldüğünü savunmaktadır. Çok düzeyli yönetimin nispeten esnek oluşuyla ilgili olan bu yorum, hem yönetimin yer aldığı birden çok düzeyi hem de bu düzeylerde eş zamanlı olarak hareket eden sayısız aktör ve kurumu kapsamaktadır. Bu sayede politik çözüm gerektiren bir sorun varsa çok seviyeli politika aktörlerinin çözüm ortağı olmalarının gereği vurgulanmaktadır. Ortak bir çözüm ya da yaklaşım geliştirme çabası içerisindeki hükümetler arasında teknokratik işbirliğini savunur (Rosenau, 1997).

3. Göç Politikasının Çok Düzeyli Yönetimi

Zincone ve Caponio'ya (2006, s. 260) göre göçe dair politika oluşturma (policy-making) süreci dördüncü nesil (fourth-generation) araştırma konusudur. Birinci nesil çalışmalar esasen Avrupa ülkelerine göç hareketlerinin ve göçmen stoklarının demografik yapısı ve evrimi ile ilgili olmuştur. İkinci nesil araştırmalar, göçmenlerin ekonomik entegrasyonuna ve sosyal davranışlarına odaklanmaktadır. Üçüncü kuşak, entegrasyon politikalarıyla ve siyasi katılımı ilgilenmiştir. Son olarak, dördüncü kuşak ise göçmen ve göç politikalarına nasıl karar verildiğini ve nasıl uygulandığını ele almaktadır. Göç politikalarının nasıl ve ne şekilde belirlenmesi gerektiğine dair yürütülen çalışmalar göçün yönetim modellerinin önemini ortaya koymaktadır. Özellikle 1990'lı yıllarda başlayan göçün yetki sorumluluk paylaşımında ön plana çıkan işbirliği ihtiyacı yeni nesil bir göçün çok düzeyli yönetimi ve göçmenlik konusunda araştırma yapmaya başlamıştır.

Son yıllarda göç alanında yaşanan gelişmeler yerel, bölgesel ve ulusal pek çok seviyede aktörün işbirliği yapmak amacıyla bir araya gelerek çözüm arayışında olduğu bir sürecin başlamasına neden olmuştur. Özellikle şehirlerde artan entegrasyon ihtiyacının muhatapları olarak yerel yönetim aktörleri önemli birer paydaş olarak görülmektedirler (Spindelegger, 2020). Yerel yönetimler ulusal düzeydeki aktörler başta olmak üzere diğer karar alıcı aktörlere

göre pek çok avantaja sahiptirler. Yerel yönetim aktörlerinin yerel halkın tercihleri hakkında daha çok bilgi sahibi olmaları politika yapım süreçleri için oldukça önemlidir (Penninx, 2009, s. 9). Politika yapım süreçleri sonrası uygulama kısmında yine yerel aktörler sadece bireylerin yanı sıra göçmenleri de harekete geçirebildikleri için politikaların başarısına doğrudan etki edebilmektedirler. Aynı zamanda izleme sürecinde ampirik temelli bir yaklaşımla rasyonel politikalar geliştirebilir. Yeni gelenlerin gündelik ihtiyaçlarını üçüncü bir kişiden bağımsız olarak yapabilmeleri için dil eğitimi, entegrasyon kursları gibi imkanlar sunabilmektedirler. Yerel yönetimler hedefe daha yakın konumda olduklarından bu tür faaliyetler yerel düzlemde yürütülebilir (Penninx, 2009, ss. 8-9).

Yerel düzlemde yürütülecek faaliyetler için takip edilen stratejilerin çok yönlü ve sistematik olması gerekmektedir. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi'ne bakıldığında politikaların sürdürülebilir kalkınma açısından yerelleşmesi ve yerel düzeyde geliştirilmesi için stratejiler belirlenmesi, uygulanması ve takip edilmesi gerekir (European Commission vd., 2022, ss. 140-148). Bunun için SKA'ların göçü nasıl ele aldığı ve yerel yönetimleri ilgilendiren maddelerin ele alınması ve incelenmesi göç ve kalkınma ilişkisinin anlaşılması için son derece önemlidir.

4. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları bağlamında Göç ve Yerel Yönetimler

Göçün hem bir siyasi sorun alanı olarak hem de insan hakları krizi bağlamında görünürlüğünün artması ile birlikte küresel gündemde daha fazla yer bulan bir konu haline gelmiştir. Uluslararası düzlemde gerçekleşen uygulamalara örnek olarak; 2013 ve 2016 yıllarında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (UN General Assembly) bünyesinde mültecilerle ilgili konuları görüşmek üzere Devlet ve Hükümet Başkanlarının küresel düzeyde bir araya gelişi ve 2007 yılında başlatılan *Küresel Göç ve Kalkınma Forumu* örnek olarak gösterilebilir (Global Compact for Migration, [GCM], 2022). Bu görüşmeler sonucu oluşturulan *Küresel Göç Mutabakatı*, üye devletlerin güvenli, düzenli ve düzenli göçü kolaylaştırmak için uluslararası düzeyde işbirliği yapma taahhüdünde bulunduğu Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündeminin 10.7 numaralı hedefiyle tutarlı bir şekilde çerçevelenmiştir.¹ Göç alanında belediyelerin yapabilecekleri, uygulama alanları incelendiğinde SKA'lar özellikle şehirlerde uyum konusunda yerel yönetimlere görev ve sorumluluklar atfetmektedirler.

İnsan hareketliliğinin artmasıyla mekân olarak şehirlerin, yönetim olarak ise yerel aktörlerin artan önemi, ulusal düzlemde ortaya çıkan gerginlikler konunun insan hakları perspektifinden ele alınmasını gerektirmektedir (United Cities and Local Governments, 2020, s. 94). 2030 Gündeminin "kimseyi geride bırakmama" temel prensibi ve "kapsayıcılık" ilkesine uygun olarak göçmenler, sığınmacılar² ve ülke içerisinde yerinden edilmiş bireyler desteklenmesi gereken savunmasız kişiler olarak tanımlanmışlardır (International Organizations Migration [IOM], 2018, s. 20).

¹ SKA 10.7 numaralı hedef; "Planlı ve iyi yönetilen göç politikalarının uygulanmasını da içerecek şekilde, insanların muntazam, güvenli, düzenli ve sorumlu biçimde göç etmesini ve hareketliliğini kolaylaştırmak" olarak açıklanmıştır.

² Bu çalışma, farklı ülkelerden gelen kişilerin belediyeden aldıkları hizmetlere odaklandığından dolayı özellikle 2011 sonrası Türkiye açısından karmaşık bir süreci ifade eden göç hareketinde gelenleri kapsayacak bir kavram olarak sığınmacı kavramı, göçmen, mülteci, ikincil koruma, şartlı mülteci yasal statülerinin yerine kullanılmıştır. Bu statülerin hukuki arka planları farklı olsa da kent yaşamında belediyelere giden hizmet talepleri benzerdir. Bu nedenle bu çalışmanın analizi Sultanbeyli Belediyesinin hizmetlerini Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına uygunluğu üzerinden analiz edeceği için çalışmanın Türkiye'deki yabancıları ele alan bölümlerinde de sığınmacı ifadesi kullanılacaktır.

Uluslararası Göç Örgütü'nün 2018 tarihli Göç ve 2030 Kalkınma Gündemi rehberinde amaçlar göç ile doğrudan ya da dolaylı bir şekilde gruplandırılmıştır. Ancak bu çalışma kapsamında SKA'ların sadece göçle ilgili maddelerini incelemek yerel yönetimler açısından boşluklar getirebileceği için amaçlar incelenerek yerel yönetimlerin yapabilecekleri ve hizmet alanları açısından göçle ilişkili maddeler ele alınmıştır. Yerel yönetimler tarafından yerelleştirilebilir ve göçle doğrudan ilişkili bazı SKA'lar şu şekilde listelenmiştir (Bkz. Tablo 1):

Tablo 1

Göç Yönetişimi İle İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Gösterge	Sürdürülebilir Kalkınma Amacının İçeriği	Amaç No
Yoksulluğun Sona Ermesi	İhtiyaç sahiplerine erişerek yoksul kesimlerin desteklenmesi	1.2, 1.3
Nitelikli Eğitim	Herkesin eğitime erişimini sağlamak Uluslararası öğrenci hareketliliğinin artırılması	4
İnsan Ticareti ve Sömürüsü	Her türlü insan ticareti ve sömürü ile mücadele Kadın ve çocuk ticareti ve sömürüsünün ele alınması	5.2, 8.7, 16.2
İşçi Göçü ve İstihdam	İnsana yakışır işin teşvik edilmesi Çocuk işçiliği ve çocuk işçiliğinin en kötü biçimleriyle mücadele Zorla çalıştırma için insan ticaretiyle mücadele Göçün feminizasyonunun ele alınması İşgücü göçü yönetişiminin iyileştirilmesi	8.5, 8.7, 8.8
Göç Yönetişimi	Düzenli, güvenli, düzenli ve sorumlu göç ve hareketliliği sağlamak Planlı ve iyi yönetilen göç politikalarının uygulanması	10.7, 11
Göçmen Havaleleri	Göçmen döviz transferi masraflarının azalması	10.c
Temsil	Karar almayı her düzeyde sağlamak	16.7
Çok paydaşlı İşbirlikleri	Çok paydaşlı ortaklıklar, ortaklarla küresel işbirliği geliştirmek	17.16
Göç Verisi	Göç ile ilgili verilerin iyileştirilmesi Göçün statüsüne göre alt kırılımlı verilerin artırılması Göç verilerinin kırılımlarının başka değişkenlerle artırılması	17.18

Not. Bu tablonun göç yönetişimi bölümüne 11 ve 17.16 numaralı amaçlar yazarlar tarafından eklenirken 10.c numaralı amaç dolaylı olarak yerel yönetimleri etkileyebileceği için tabloda görünmektedir ancak analizde yer verilmemiştir. Diğer maddelerin alındığı tablo için bkz. International Organization for Migration [IOM], 2018, *Migration and the 2030 Agenda: A guide for practitioners*.

Birinci amaçta söz edilen yoksulluğun tamamen sonlandırılması ve göçmenlerin yerel yönetimler tarafından tespit edilip hizmetlere erişimlerinin sağlanması ve istihdamlarının teşvik edilmesi önerilir (United Cities and Local Governments, 2020, s. 8). Özellikle işgücü göçü nedeniyle ortaya çıkan insan hareketlilikleri hedef ve kaynak ülkelerde yoksulluğun azaltılmasına yönelik güçlü bir araç olabilir. Şöyle ki; göçmen hane halkının artan geliri, gideri ve yaptığı yatırımlar nedeniyle kaynak ülkelerde daha iyi maaşlar ekonomik büyümeye sebep olabilirken, hedef ülkelerde de göçmenlerin işgücü açığını doldurabileceği hizmetlerle ekonomiye katkı sunabileceği söylenebilir (Memişoğlu & Yiğit, 2019, s. 51).

Dördüncü amaca göre eğitime erişim temel bir insan hakkı olduğu için göçmenlerin gittikleri ülkede yetişkin ya da çocuk olmaları fark etmeksizin nitelikli eğitim almaya hakları vardır. Nitelikli eğitim desteklenirken yerel yönetimlerin sığınmacılar için açtıkları dil kursları da bu

amaca hizmet etmektedir. Sosyal uyumun önündeki en büyük engellerden biri olan dil bariyeri de bu yolla aşılabilecektir (Human Rights Watch, 2015). Türkiye’de pek çok belediye sorumlu oldukları bölgelerde yaşayan sığınmacıların günlük hayatta ikinci bir kişiye muhtaç duymaksızın hayatını devam ettirebilmesi için dil kursları açmaktadırlar. Bunlar tamamıyla yerel yönetim aktörlerinin inisiyatifleri ile ilerleyen ve belirli bir standartta olmayan hizmetlerdir. Ayrıca, ele alınan uluslararası öğrenci hareketliliğinin desteklenmesi ise az gelişmiş ülkelerden gelişmiş ülkelere öğrenci yollanmasının artırılması, meslek eğitim programları, bilgi iletişim teknolojileri programları gibi yükseköğrenim bilimsel programlarının desteklenmesi ve burs imkânlarının küresel düzeyde artırılmasını önerir (Küresel Amaçlar, 2015).

İnsan Ticareti ve Sömürüsü başlığında ele alınan 5.2, 8.7, 16.2 numaralı alt amaçların açıkladığı insan ticareti ve sömürüsü ise göç gündeminde oldukça önemli bir yer tutan ve SKA’larda da özellikle ele alınan göçmenleri doğrudan ilgilendiren bir sorun alanıdır. İklim krizleri, doğal afetler, iç savaşlar gibi nedenlerle insanlar zorunlu olarak göçe yöneldiklerinde tanıdık çevrelerinden uzakta oldukları için genellikle topluluk destek ağlarını kaybederek sosyal ve kültürel olarak izole olmaktadır. Temel kaynaklara ve geçim fırsatlarına erişimden yoksunlaşınca nereye gittiklerine bağlı olarak, düzenli bir statüde olmamaktadırlar. Bu ve benzeri faktörler, sığınmacıları ve diğer zorla yerinden edilmiş kişileri, durumlarının belirsizliğinden yararlanarak onları sömüren insan tacirleri için kolay bir hedef haline getirmeye katkıda bulunmaktadır (United Nations High Commissioner for Refugees, [UNHCR], 2023). Çatışma, şiddet veya zulümden kaçan birçok kişi de koruma aramak için düzensiz bir şekilde hareket etmek zorunda kalırken, bunun için genellikle kaçakçıların hizmetlerine başvurumaktadırlar (Global Migration Group, 2013, s. 6).

Küresel Göç Mutabakatının “Uluslararası göç bağlamında insan ticaretini önlemek, bunlarla mücadele etmek ve ortadan kaldırmak” (Prevent, combat and eradicate trafficking in persons in the context of international migration) başlıklı onuncu amacı, sekizinci amacın yedinci alt hedefi ile doğrudan ilişkilidir. Söz konusu amaç, zorla çalışmayı ortadan kaldırmak, insan ticaretini ve modern köleliği yok etmek ve çocukların asker olarak dahi kullanılmalarını içeren çocuk işçiliğinin tamamen önlenmesini öngörmektedir (Global Compact for Migration, 2018, s. 10). Ayrıca sekiz numaralı alt hedef ise çalışanların haklarının korunması ve göçmen kadınlar olmak üzere tüm göçmenlerin ve güvencesiz işlerde çalışan tüm çalışanların güvenli çalışma ortamlarına kavuşturulması amaçlanmıştır (United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2023a).

Onuncu amaç altında bahsi geçen 10.7 sayılı hedef ile birlikte planlı ve düzenli yönetilen göç politikalarının uygulanması sistemli, güvenli, düzenli ve sorumlu insan hareketliliğinin kolaylaştırılması olarak belirtilmiştir (United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2023b). Göçün etkin yönetimi ve düzenlenmesi, düzenli, güvenli ve düzenli göçün gerçekleştirilmesi, göçün menşe ve hedef ülkeler ve nüfusları ve göçmenlerin kendileri için faydalarının gerçekleştirilmesi için son derece gereklidir (United Nations, 2016, s. 8). On bir numaralı amaç ise şehir düzeyinde mevzuat, politika ve idari uygulamalar oluşturmak ve uygulamak, temel hizmetler, istihdam, sosyal koruma, entegrasyon, barınma vb. dahil olmak üzere göçmenler üzerine oluşturulacak hizmet süreçlerine atıf yapmaktadır. Buna göre göçmenlerin çoğu kentsel alanlarda ikamet etmektedir ve bu nedenle ilgili tüm politikalarda ve idari birimlerde göçmenlerin yönetim anlamında dikkate alınmaları gerektiğine işaret eder (United Nations, 2016, s. 9).

Faydanın karşılıklı bir mekanizmadan doğması için de devlet tarafından sığınmacılara geçici statülerden ziyade uzun döneme geçişi sağlayan yasal statülerin verilmesi, hak ve hizmetlere

erişimde ayrımcılığa uğramadan eşit şekilde ulaşılması sağlanmalıdır (Açıkğöz, 2021, s. 9). Bu açıdan United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) tarafından sığınmacıların temel insan haklarını koruma altına almak ve onların güvenli koşullarda yaşamalarını sağlamak için sunduğu üç kalıcı çözümden biri olan yerel entegrasyon (local integration) kavramı yerel düzlemde gerçekleşecek sosyal uyuma işaret etmektedir (UNHCR, 2019, ss. 1-6). Bu noktada yerel mekanizmaların devreye girmesi için de yerel yönetimlere daha fazla özgürlük alanı tanınması gerekmektedir. Genellikle sığınmacıların gittikleri yerlerde belediyelerden ilk talepleri büyük oranda maddi yardım, gıda ve barınma gibi temel hizmetlere erişim olmaktadır (UNHCR, 2019, ss. 1-6). Göç eden bireyler hedef ülkede öncelikle insan onuruna yakışan bir hayata erişme ve ardından da toplum kabul ve sosyal uyum gibi konularla ilgilenmektedirler. Bu anlamda 2030 gündemi, yaşamsal ihtiyaçların karşılandıktan sonra farklılıkların tanındığı, kültürlerarası etkileşimin ve diyalogun yeterince sağlandığı yerel dinamiklerin de sürece dâhil edildiği, yabancı düşmanlığının kontrol altına alındığı ve hukukun üstünlüğü altında etkili bir yönetim yaklaşımı geliştirmeyi uygun görmektedir (United Nations, 2016, s. 9).

2030 gündeminin yerel düzlemde bir işbirliğini tasvir eden yaklaşımı sosyal uyumun göç yönetişimi açısından önemine işaret etmektedir. Buna göre toplumda yaşanan gelişmeler uyumu yakından ilgilendirmektedirler. Özellikle son yıllarda birçok Avrupa ülkesinde, göç yönetişimi açısından sorumluluk bölgesel ve yerel yönetimlere devredilerek sosyal uyumu kentlerde sağlamaya yönelik bir eğilim vardır. Buna ek olarak, hükümetler, sosyal haklara erişimi kolaylaştırmanın en iyi yolunun, ortak sosyal uyum hedeflerine ulaşmak için yerel yönetimlerle ortaklık içinde çalışmak olduğunu giderek daha fazla benimsemektedirler (European Committee for Social Cohesion [CDCS], 2004, ss. 1-28).

5. İşbirliği, Etkileşim ve Kalkınma: SKA'ların Göç Yönetişimi Bağlamında Değerlendirilmesi

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri 2014 tarihli raporunda hedeflere ulaşmak için yapılacak yatırımların birçoğunun yerel düzeyde gerçekleştirileceğini, yerel makamların çok önemli birer işbirlikçi olduklarını kaydetmiştir (United Nations General Assembly, 2014, s. 19). Göç giderek daha fazla kentlerde görünür hale geldiğinden, yerel düzeyin önemi özellikle göç bağlamında önemlidir. Küresel nüfusun yarısından biraz fazlası artık şehirlerde yaşamaktadır ve bu rakamın 2050 yılına kadar küresel nüfusun üçte ikisine ulaşacağı tahmin edildiğinden (United Nations Department of Economic and Social Affairs [DESA], 2014a) yerel aktörlerin 2030 Gündemini başarıya ulaştırması için güçlendirilmesi gerekmektedir (United Nations Department of Economic and Social Affairs [DESA], 2014b). Yerel yönetimler, 2030 Gündemini somut ve verimli eyleme dönüştürmek için ideal bir konumdadır; amaçları ve hedefleri belirli bağlamlara uyarlayabilirler, yerel eylemlerin güvenilirliğini ve önemini vatandaşlara iletip teşvik edebilirler ve hizmet sunumunda rol oynayabilirler (IOM, 2018, s. 55). SKA'lar küresel olmasına rağmen başarıları, sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınma stratejilerinin yerel düzeylerde ne kadar etkili bir şekilde uygulandığına bağlıdır. Burada SKA'ların yerel yönetimlere yüklediği sorumlulukları anlamak ve pratikte uygulamalarına bakmanın yaralı olduğu söylenebilir.

Dünyada iyi uygulama örneklerine bakıldığında genellikle Avrupa ve Amerika'da Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını destekleyecek çalışmaların olduğu görülebilir. Özellikle sosyal uyum için iletişim alanında *Antirumours Networks for Diversity* isimli projede yanlış bilgi yayılımını önleyerek entegrasyonu güçlendirmek amaçlanmıştır (Council of Europe, 2021). Genel nüfus ve belirli hedef gruplar arasında algı, tutum ve davranışlarda bir değişikliği tetikleyerek

ayrımcılığı önlemeyi, bir arada yaşamayı iyileştirmeyi ve çeşitlilik potansiyelinden yararlanarak sosyal değişim yaratmak amaçlanmıştır (Barderi, 2018, s. 7). Projenin olumlu sonuçlarına göre 2014 yılında Avrupa Konseyi bir Avrupa projesine öncülük etmiş (C4i: Uyum için İletişim (Communication for Integration) Barcelona'nın da katılımıyla daha fazla Avrupa şehrinde (Limerick, Botkyrka, Nürnberg, Erlangen, Lublin, Patras, Loures, Amadora, Bilbao ve Sabadell) düzenlenmiştir (Barderi, 2018, s. 8). 2018 yılında tamamlanmış olan INTED (Integration Through Dialogue and Education) isimli proje ise Avusturya, İtalya, Almanya, Hırvatistan ve İsveç'teki çeşitli belediyeler ve sivil toplum arasında bir bilgi ve beceri paylaşım amaçlamıştır. Proje, yeni gelen göçmenler için ilk adım bilgileri konusunda yerel hizmet sağlayıcıları eğitmeye devam edebilecek eğitmenler için eğitimler geliştirmiştir. Proje ortakları, farklı ülkelerden belediyeler ve Sivil Toplum Kuruluşları olmuştur (European Commission [EC], Integration Through Dialogue and Education, 2019). Ayrıca Almanya'da düzenlenen Belediye Mülteci Diyalogları benzer amaçlara hizmet eden uygulamalar olarak adlandırılmaktadırlar. Türkiye'de ise pek çok belediye UNHCR girişimi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ve Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı (WALD) ortaklığında düzenlenen "Mülteciler Alanında Belediyeler Arası Koordinasyon Toplantıları" örnek olarak gösterilebilir (Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı [WALD], 2021).

Gösterilebilecek pek çok örnek ve işbirliği projelerine rağmen, belediyelerin kendi çabalarıyla uluslararası kuruluşlarla birlikte ortaklıklar kurarak yürüttükleri faaliyetler son derece önemlidir. Uluslararası kuruluşlar fon sağlayıcılar olarak projelerin niteliklerinin gelişmesinde, izleme ve takip süreçlerinde birer işbirlikçi konumundadırlar. Türkiye'deki pek çok belediye de kaynak sorunu, mentör eksikliği gibi nedenlerle uluslararası kuruluşlarla ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yaparak kalkınma odaklı göç politikalarını desteklemektedir. Şehirlerde bu ortaklıklarla SKA'ların rehberliğinde iletişim, uyum, yönetim alanında çalışmalar yürütülmektedir. Bir sonraki bölümde iyi uygulama örneği olarak faaliyetlerini detaylı olarak incelediğimiz Sultanbeyli Belediyesi 2021 yılında 2030 Gündemi'ne dair bir değerlendirme raporu yayınlamaya (2021) belediyenin SKA'lara yönelik yürüttüğü faaliyetleri değerlendirmiştir. 2021 yılına kadar Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmaya hizmet eden çalışmalarını Gönüllü Yerel Değerlendirme (Volunteer Local Report [VLR]) formatında raporlayan herhangi bir yerel yönetim aktörü olmamıştır. United Cities Local Governments (UCLG) Dünya Teşkilatı ile işbirliği içerisinde United Cities Local Governments Middle East and West Asia (UCLG-MEWA)'nın destekleriyle ilk VLR çalışmaları ve raporları Sultanbeyli Belediyesi ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanmıştır. Türkiye'de yerel yönetimlerin başlattığı bu girişimin, bölge ülkelerdeki tüm yerel yönetimler için de bir model olması öngörülmektedir. Bu raporda belediyenin SKA amaçlarına yönelik yürüttüğü faaliyetler ele alınmıştır.

6. Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada göç ve kalkınma ilişkisinin yerelde nasıl uygulandığını analiz etmek için Türkiye'nin en fazla göçmen nüfusuna şehri İstanbul'a bağlı Sultanbeyli Belediyesi örnek olarak seçilmiş ve incelenmiştir. İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı'nın 2021 yılında yaptığı açıklamaya göre İstanbul genelinde ikamet iznli 644.726, geçici koruma statüsündeki Suriyeli 535.025 ve mülteci/şartlı mülteci statülerinde 2.406 olmak üzere tüm hukuki statülerde toplam 1.182.157 yabancı bulunmaktadır. Sultanbeyli açısından demografik yapıya bakılırsa mevcut verilere göre, ilçe genelinde toplam 31.924 sığınmacı vardır ve en büyük yabancı grup göçmen nüfusun %94.6'sı ile (30.200 kişi) Suriyelilerdir. Suriyelileri %1.8 ile (590 kişi) Afganlar, %0.7 ile

(220) Iraklılar ve %0.6 ile (180 kişi) Pakistanlılar izlemektedir (IOM & G İdaresi Genel Müdürlüğü, 2019, s. 98). Diğer ilçelere kıyasla Sultanbeyli ilçesinde yaşayan sığınmacılar belirli mahallelere toplanmak yerine ilçe geneline homojen olarak dağılmışlardır.

Hizmetlerin detaylarının renilmesi ve ilçe genelinde şekillenen yönetişim modelinin tespit edilmesi amacıyla bu çalışma kapsamında Sultanbeyli Belediyesine bağlı Mlteçiler Derneğinde görev yapan iki yetkili ile yarı yapılandırılmış soru formu üzerinden görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler, sığınmacılar tarafından belediye ile derneğe gelen geri bildirimler, hizmet talepleri ve ilçede uyuma dair ön plana çıkan sorun alanları üzerinden şekillendirilmiştir. Ek olarak, VLR raporu detaylı olarak analiz edilmiştir. Ayrıca, bu çalışma ve çalışmada kullanılacak veri toplama araçları ve yöntemlerine ilişkin bilgiler Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 22.12.2021 tarihinde 2021.12 numaralı toplantıda incelenmiştir ve verdiği karara göre etiğe aykırı herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 2

Sultanbeyli Belediyesi Görüşme Detayları

Belediye	Mülakat Yapılan Birim	Görüşme Tarihi	Görüşülen Kişiler
Sultanbeyli Belediyesi	Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü	27.12.2021	Katılımcı1
	Mlteçiler ve Sığınmacılar Dayanişma Derneği	27.12.2021	Katılımcı2

İlçede gerçekleştirilen görüşmeler sonucu elde edilen bulgular Sultanbeyli'nin sığınmacılar tarafından tercih edilmesinin öncelikli nedeninin kiralardan İstanbul'un diğer ilçelerine kıyasla daha uygun olduğu yönündedir. Görüşme yapılan Katılımcı1'e göre; "İstanbul'un geneli ile kıyasladığımızda Sultanbeyli kiralardan uygun olduğu bir ilçedir. Gördüğümüz kadarıyla uygun fiyata ev bulmak yabancıların yerleşim yeri seçerken en büyük önceliği olmaktadır. Kiralardan ucuzluğuna bağlı olarak daha önceden yerleşen akrabalar ve eş dost nedeniyle yeni gelen sığınmacılar Sultanbeyli'yi tercih ediyorlar". Katılımcı1'e göre bir diğer neden ise Sultanbeyli Belediyesi'ne bağlı Mlteçiler Derneği'nin ilçede yürüttüğü etkin çalışmalardır (Katılımcı1, 2021). Ancak tüm bu çekici nedenlere rağmen Sultanbeyli'de iş ortamlarının kısıtlı oluşu nedeniyle yabancı nüfusu beklenenin altında bir düzeydedir. "Sultanbeyli'de iş ortamları az olduğu için Sultanbeyli potansiyel olarak nüfusu yüz bini aşabilecek bir ilçe olmasına rağmen yoğunluk beklenenin altındadır. Bazen gelenler de gitmek zorunda kalıyorlar." (Katılımcı2, 2021).

Sultanbeyli Belediyesi 2014 yılında bünyesinde kurulan Mlteçiler Derneği sayesinde mlteçilerin temel sorunları başta olmak üzere yaşamsal ihtiyaçlarının giderilmesi ve nc kişiye ihtiyaç duymaksızın gündelik yaşamlarını sürdürmeleri ve uyum sağlamaları için sivil toplum, kamu kurumları ve özel sektörle işbirliği halinde çalışmaktadır. Sultanbeyli Belediyesi sığınmacılar için tüm faaliyetlerini Mlteçiler Derneği üzerinden proje bazlı ve yurtdışı kaynaklı fon sağlayıcı partnerler aracılığıyla yürütmektedir (Mlteçiler Derneği, 2023a). Dernek açıldığından beri en çok başvuru talebi alan projeler kapsamında fizik tedavi, hukuki danışmanlık, mesleki eğitimler, kariyer danışmanlığı ve Türkçe dil eğitimi yer almaktadır (Katılımcı1, 2021).

Sultanbeyli ilçesi, sığınmacı nüfusunun yoğunluğunun yanı sıra iç göç almasıyla da ön plana çıkmaktadır. Türkiye'nin birçok bölgesinden göç alan farklı kültürlerin, inançların etkisinde kozmopolit bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmektedir. Sultanbeyli Belediyesi ise Suriye'den Türkiye'ye yönelik kitlesel göçün yoğunlaşmasından itibaren göç alanında yaptığı faaliyetler ve sığınmacılara yönelik verdiği hizmetlerle örnek belediye olarak gösterilmektedir. Örneğin, göç yönetişimi alanında kurumsallaşmayı sağlamak, kapasiteyi artırmak ve aynı zamanda daha esnek bir yapı oluşturmak amacıyla sığınmacılarla ilgili çalışmalarını diğer belediyeler gibi bir departmanının koordinasyonu ile yürütmek yerine belediye bünyesinde kurulan Mülteciler Derneği üzerinden yürüterek katılımcı ve yenilikçi bir düzlemde çalışmalarını sürdürmektedir (Memişoğlu & Yavçan, 2022, s. 12). Söz konusu dernek hem insani yardım hem de uyum faaliyetlerinde hizmetler sunmaktadır. Verilen hizmetlerde ayırım yapılmamaktadır; Sığınmacıların geçici koruma, uluslararası koruma gibi statüleri fark etmeksizin her bir başvurunun değerlendirilmektedir ve uygun hizmet sağlanmaktadır. "Derneğimize başvuran, ihtiyacı olan herkese hizmet vermekteyiz. Ayırım yapılmaksızın uluslararası kurumların sağladığı fonlarla insan yararına projeler üretiyoruz" diyen Katılımcı1 aynı zamanda derneğin insan odaklı hizmet anlayışına vurgu yapmıştır (Katılımcı1, 2021). Sultanbeyli Belediyesinin bir başka yenilikçi adımı ise SKA'ların gerçekleşmesini yerel düzlemde desteklemek için 2019 yılında Strateji Geliştirme Müdürlüğüne bağlı Sürdürülebilir Ofis'i kurmuştur. Ofisin yerel düzeyde SKA'ların sağlanması için planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme çalışmaları yaparak Sultanbeyli'de kalkınma ve sürdürülebilirliğin olduğu kent dokusu oluşturma gibi amaçları bulunmaktadır (Açıkgöz, 2021). Çok farklı meslek gruplarından uzmanlardan oluşan çalışma ekibinin sürdürülebilir kalkınmaya farklı boyutta bir yaklaşım geliştirmesi amaçlanmıştır. Ekibin yerel hedefleri belirledikten sonra SKA'lar ile ortak bir paydada buluşmayı esas olan "hizalama" çalışmalarını gerçekleştirmiştir (Sultanbeyli Belediyesi, 2021, s. 36).

Tüm bu gelişmeler ışığında bu çalışmada Sultanbeyli Belediyesi'nin iyi uygulama örneği olarak ele alınmasının nedeni hem bünyesinde hizmet veren Mülteciler Derneğinin kapsamlı ve çok aktörlü iş birliği modeline dayalı hizmetleri, hem de Türkiye'de VLR hazırlayan ilk belediyelerden biri olmasıdır.

7. Araştırma Bulguları: Sultanbeyli Belediyesi Kalkınma Odaklı Göç Yönetişimi

Bu bölümde Sultanbeyli Belediyesi'nin hem ilçede yapılan saha çalışmasında elde edilen bulgular, hem belediyenin kendi hazırlamış olduğu VLR çalışması üzerinden hem de belediyenin Mülteciler Derneği aracılığıyla ulusal ve uluslararası paydaşları ile birlikte yürüttüğü projeler üzerinden SKA'lara hizmet eden faaliyetleri analiz edilecektir. Daha önceki bölümlerde incelendiği üzere SKA'lar göç yönetişimi ve genel göç alanında yerel yönetimlere dolaylı ya da doğrudan sorumluluklar yüklemektedirler. Tablo 3'te gösterilen hizmetlerin, yürütülen çalışmaların SKA'lar ışığında yeniden analiz etmek yerel yönetimler açısından yeni olan bu sürecin modellenmesi açısından yararlı olacaktır.

Yoksulluğun sona ermesi temasında ele alınan 1.2 ve 1.3 numaralı amaçlar ihtiyaç sahiplerine erişerek yoksul kesimin desteklenmesi ve dezavantajlı, korunmaya muhtaç grupların sosyal ve ekonomik olarak desteklenmesi alt başlıklarında ele alınmıştır. Hedeflerin yerelleşmesi anlamında zor durumda olan sığınmacılar da diğer dezavantajlı grup kategorisinde ele alınan kişilerden kabul edilerek ekonomik destek almaktadırlar (Sultanbeyli Belediyesi, 2021, s. 63). Nakdi destek, fatura desteği, Yabancılar Yönelik Sosyal Uyum Yardım Programı, gıda kolisi,

hijyen kiti, ev eşyası, kira desteği, Sosyal Ekonomik Destek (SED) yardımı, Şartlı Eğitim yardımı bunlardan bazılarıdır. Katılımcı 1'in verdiği bilgiye göre bu yardımlar proje bazlıdır ve uluslararası kuruluşlar tarafından finanse edilmektedirler (Katılımcı1, 2021).

Tablo 3

Sultanbeyli Belediyesi'nin Faaliyetlerinin Göstergelere Göre Gruplanması

Gösterge	Faaliyet	
 <p>1 YOKSULLUĞA SON</p>	1.2, 1.3 Temel Hizmetlere İhtiyaç Duyan Sığınmacılar	Temel Tüketim İhtiyaçlarının Karşılmasına Yönelik Destekler, Yaşam Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Destekler, Hasta ve Çocuk Bakımına Yönelik Destekler, Temel Hizmetlere Erişimi Artırmaya Yönelik Destekler
 <p>4 NİTELİKLİ EĞİTİM</p>	4 Nitelikli Eğitim	Çocuk ve Gençlik Eğitim Merkezi (ÇOGEM), Okul öncesi, ilkokul, Ortaokul, Lise, YÖS (Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı), AÖL (Açık Öğretim Lisesi), HEP (Hızlandırılmış Eğitim Programı) öğrencilerine destek programı. Okul Öncesi Eğitim, Eğitimi Destekleyici Psikolojik Destek ve Danışmanlık Hizmeti, Eğitim ve Mentörlük Hizmetleri, Okullandırma ve Akademik Destek, Erken Çocukluk Gelişimini Destekleme Faaliyetleri
 <p>5 GENDER EQUALITY</p>	5.2	
 <p>8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME</p>	8.7	Kadın Koruma Birimi, Kadın Konuk Evi, 4 farklı dilde danışma hattı, bilinçlendirme ve güçlendirme için seminerler, uyum etkinlikleri, hukuki ve psikososyal destek
 <p>16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR</p>	16.2 Desteklenen şiddet mağduru sığınmacı kadınlar	
 <p>8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME</p>	8.5, 8.7, 8.8 İş Göçü ve İstihdam	Kariyer Merkezi, HEM-DEM Kooperatifi
 <p>10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI</p>	10.7	
 <p>11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR</p>	11 Göç Yönetişi	Mülteciler Toplum Merkezi, Çocuk Dostu Alan Uygulaması
 <p>16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR</p>	16.7 Temsil	Mülteciler Meclisi, Bilgilendirme
 <p>17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR</p>	17.16 Çok Paydaşlı İşbirlikleri	Proje bazlı işbirliği yapılan kuruluşlar ^a
 <p>17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR</p>	17.18 Göç Verisi	SUKOM (Suriyeliler Koordinasyon Merkezi Yazılımı)

Not. ^aDetaylı bilgi için bkz. Mülteciler Derneği (2023b).

SKA'ların göç alanında yerel yönetimlere doğrudan ya da dolaylı olarak atıf yaptığı 4 numaralı amaç herkes için nitelikli eğitimin sürdürülebilir ve erişilebilir olmasını desteklemektedir. Tüm çocukların, gençlerin eğitime erişimlerini sağlayarak akademik başarılarının ve sosyal becerilerinin artırılması, çocukların psiko-sosyal ve bilişsel becerilerinin gelişiminin sağlanması hedeflenmiştir. Belediyelerin yerelde yapabilecekleri arasında en önemli hizmet alanlarından biri hiç şüphesiz eğitimidir. Sultanbeyli Belediyesi ilçede yaşayan sığınmacı nüfusun eğitimi için yoğun emek harcamaktadır. 2017'de kurulan Çocuk ve Gençlik Eğitim Merkezi (ÇOGEM) sığınmacı çocukların yeni yaşamlarına uyum sağlamaları, eğitim alanında kurtarma, eksik alanların tespiti ile iyileştirme ve gelişimlerini destekleyici faaliyetler yürütülmektedir. Ayrıca, uyum önündeki en önemli engellerden biri olan dil bariyeri için de 2015 yılında faaliyete geçen Mülteciler Eğitim Merkezi (MÜTEM) sayesinde hem çocuklara hem de yetişkinlere yönelik A1, A2, B1, B2 seviyelerinde Türkçe, kendi kültürlerine uzak kalmamaları için de Arapça kursları açılmaktadır (Katılımcı2, 2021). Katılımcı 2'ye göre; "Dil kursuna katılma talebi belediyemize en çok gelen taleplerden biri. Kişilerin hayatlarına tek başına devam etmeleri için bunu destekliyor ve açabildiğimiz kadar kurs açmaya çalışıyoruz. Uyum için dil eğitiminin son derece önemli olduğunu düşünüyoruz." Dördüncü amacın bir alt amacı olan öğrenci hareketliliğinin teşviki ise eğitim göçmenlerinin sayısını artırma fırsatı sağlamaktadır. Böylece en az gelişmiş ülkelerden ve diğer yetersiz hizmet alan bölgelerden gelen insanlar için yükseköğrenim fırsatlarını artırır. Bu hedefin karşılanması, bu aktarımı teşvik edecek iyi yönetilen göç politikaları varsa, göçmenlerin bilgi ve beceri aktarımını artırmaya da yardımcı olabilir (IOM, 2018, s. 23).

5.2 numaralı hedef ise bütün kadınlara ve kız çocuklarına yönelik, her türlü istismarın ortadan kaldırılması olarak belirlenmiştir. Mülteci kadınlar, hem kadın kimliği hem de mültecilik kimlikleri üstünden çifte dezavantajlı durumda olmaktadır. Sultanbeyli Belediyesi mülteci kadınlara yönelik çalışmalar gerçekleştiren "Kadın Koruma Birimi" sayesinde şiddet mağduru yerel halktan ya da sığınmacı olması fark etmeksizin kadınlara hizmet sunmaktadır (Katılımcı1, 2021). Mülteciler Derneği bünyesinde kurulmuş olan Kadın Dayanışma Merkezi ile şiddet mağduru, çocukları ile yalnız kalmış, istismara maruz kalmış kadınlara barınma imkânı sağlanmaktadır. Bu Kadın Konuk evi içerisindeki çocukların eğitimlerine devam etmelerini özellikle desteklemektedir (Mülteciler Derneği, 2023c). Aynı zamanda Türkçe, Kürtçe, İngilizce ve Arapça dillerinde 7/24 hizmet veren bir danışma hattı (Kadın Destek Hattı) dolayısıyla İstanbul'da yaşayan şiddet mağduru kadınların başvuruları alınmaktadır. Bu kadınlara da hukuki ve psikososyal destek sağlanarak süreç takip edilmektedir (Sultanbeyli Belediyesi, 2021). Ayrıca Mülteciler Derneğinde düzenli olarak psikososyal destek sağlamak için psikologlar eşliğinde ya da bilinçlendirme çalışmaları altında avukatlar aracılığıyla kadınlara, oyun terapisi gibi yöntemlerle de çocuklara yönelik uyumu destekleyen etkinlikler düzenlenmektedirler (Katılımcı2, 2021).

Zorla çalıştırmayı, modern köleliği, insan ticaretini bitirmek ve çocuk işçiliğini ortadan kaldırmayı amaçlayan 8.7 amacı ise acil ve etkili tedbirler alınması için tüm aktörlere sorumluluklar yüklemektedir. Yerel yönetimler kayıt dışı sektörün ve kötü iş koşullarının önüne geçmek amacıyla yapacağı işbirlikleri sayesinde kayıtlı hale gelmeyi destekleyebilir. Sultanbeyli Belediyesi bu amacın öncelikle yerel düzlemde çözümünü kapsamında il bazında İŞKUR ve SGK'ya bağlı "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimleri" kurmuştur (Sultanbeyli Belediyesi, 2021, s. 159). Mülteciler Derneği bünyesinde kurulan Çogem Anaokulu sayesinde okul öncesi eğitim düzeyinde çocukların okula uyum sağlamaları ve okula hazırlanma süreçlerini yönetmek, gelişimlerini desteklemek amaçlanmıştır (Mülteciler Derneği, 2023d). Okullaşma oranının

artmasıyla çocuk işçiliğinin önüne geçmek amaçlanmıştır. Mülteciler Derneği bünyesinde ayrıca bir Eğitim ve Mentörlük Birimi bulunmaktadır. Bu birim eğitim alan ya da çeşitli nedenlerle eğitim hakkından maruz kalan çocuklara yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bu anlamda, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki çocukları akademik olarak yaşlılarıyla aynı seviyeye getirmek, dil bariyerini ortadan kaldırmak amacıyla atölyeler ve sosyal uyum etkinlikleri ile iletişim yeteneklerini güçlendirerek okula uyum sağlamaları amaçlanmaktadır (Mülteciler Derneği, 2023e). Katılımcı1'in verdiği bilgilere göre aynı zamanda ailelere özel olarak çocuklarının eğitim almaları, eğitim sistemini anlamaları, eğitime çocuklarını teşvik etmeleri gibi nedenlerle bilinçlendirme çalışmaları yapmaktadırlar (Katılımcı1, 2021).

16.2 numaralı amaç ise çocuklara yönelik taciz, istismar, kaçakçılık ve her türlü şiddete ve işkenceye son verilmesi doğrultusunda farkındalığın artması için yetişkinlere bilinçlendirme eğitimleri verilmektedir. Eğitimlerle çocuğa yönelik cinsel istismarın fark edilmesi, önlenmesi, yasal boyutu ve çocuğa nasıl yaklaşıması gerektiği gibi konular işlenmektedir. Mülteciler Derneğinin 2016 yılında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüğü-Sultanbeyli Sosyal Hizmet Merkezi işbirliğinde Çocuk Koruma Birimi faaliyet göstermektedir. Birim, danışmanlık, eğitim, sağlık, bakım tedbiri, sosyal ve ekonomik destek, rehberlik ve rehabilite gibi faaliyetler yürütmektedir (Katılımcı1, 2021).

8.5 numaralı amaç dolayısıyla genç ve engelliler başta olmak üzere çalışma çağındaki herkesin eşit işe eşit ücret ilkesi doğrultusunda istihdama erişiminin sağlanması, 8.7 numaralı amaç çocuk işçiliğinin en aza indirilmesi, 8.8 numaralı amaç ise başta göçmen kadınlar olmak üzere göçmen işçiler ve güvencesiz işlerde çalışan tüm bireylerin güvenli ve emniyetli ortamda, çalışma haklarının korunarak istihdama dâhil edilmeleri ele alınmıştır. Bu hedef bağlamında Sultanbeyli Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü ve Mülteciler Derneği ortaklığında kurulan Kariyer Merkezi sayesinde faaliyetlerini yürütmektedir. Katılımcı 1 "Belediyemiz kapasite geliştirme eğitimleri, öğrenciler için mentörlük programlarının oluşturulması, Türkiye İş Kurumu, üniversiteler, odalar vb. kurumlar ile ortaklıklar geliştirilmesi, sosyal girişimciliğin desteklenmesi, Halk Eğitim Merkezleri ile birlikte mesleki eğitimlerin verilmesi, Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından verilen sertifikalandırma süreçlerine destek olunması gibi konularda özenle çalışmalar hazırlamaktadır. İstihdam uyum açısından önem verdiğimiz alanlardan biridir. Ayrıca sığınmacıların hem sosyal uyumlarını güçlendirmek hem de hak temelli istihdam olanaklarını arttırmak için atölyeler oluşturduk. Bir atölyemizde bir kısmı Türk bir kısmı sığınmacı olan 16 kadına ulaştık, hem sosyal uyum kapsamında muhabbet ediyorlar hem de yemek üretiyorlar. Bunu geliştirmeyi hedefliyoruz" diyerek belediyenin konuya dair tutumunu ortaya koymuştur. Katılımcı 1'in verdiği diğer örnekler, yürütülen faaliyetler ile iş gücü ihtiyacı olan iş yerleri ile iş arayan sığınmacıları bir araya getirmek, kayıt dışı çalışan sığınmacılar için iş yeri sahibi adına çalışma iznine başvurarak kayıt dışı istihdamı yasal statüye kavuşturmak, kayıt dışı işletmelerin ruhsatlanmalarını sağlamak olarak aktarılabilir. Örnek bir uygulama olarak ele alınabilecek HEM-DEM Kooperatifi kadınların el işi ve yemek atölyelerinde mesleki ve sosyal olarak kendilerini geliştirmektedirler. Kooperatif kadınlar için mal ve hizmet üretimi, bunların pazarlanması, girişimlerin desteklenmesi ve bu sayede uyumun da sağlanması gibi amaçlarla kurulmuştur. Kooperatif sayesinde iş hayatına atılan kadınların ardından kendi işlerini kurmaları teşvik edilmektedir (Sultanbeyli Belediyesi, 2021, s. 163).

Göç Yönetişimi temasında 10.7 numaralı planlı ve iyi yönetilen göç politikalarının uygulanması ve şehir düzeyinde mevzuat, politika ve idari uygulamalar oluşturma ve uygulama, temel hizmetlere erişim, istihdam, sosyal koruma, entegrasyon, barınma vb. göçmenler üzerine oluşturulacak hizmet süreçlerini ele alan on bir numaralı amaç ele alınmıştır. On bir numaralı

amaç pek çok başlık altında farklı alanlarda ele alınmaktadır. Şehirlerde yerel halk ya da sığınmacı ayrımı yapılmaksızın ilçe sakinleri açısından yapılan her bir çalışma bu amaca hizmet etmektedir. Kentleşme çalışanları arasında, SKA'ların yerelleştirilmesinde belediyelerin ve şehirlerin sadece uygulayıcı kurumlar olmadığı ve SKA'ları gerçekleştirirken ortaya çıkan zorlukların ve fırsatların özel olarak tanınmayı hak ettiği konusunda fikir birliği ortaya çıkmıştır. Buna göre, SKA gündeminin % 65'i, kentsel ve yerel aktörlerin katılımı olmadan tam olarak gerçekleştirilemeyebilir (European Commission vd., 2022, s. 9).

Daha önceki bölümlerde planlı ve iyi yönetilen göç politikaları göç yönetiminde yerel yönetimlerinde sürece dâhil edildiği, ulusal ve uluslararası işbirliğinin sağlandığı süreçler olarak ele alınmıştır. Bu anlamda Sultanbeyli Belediyesi Mülteciler Derneği ile birlikte süreçte örnek uygulamalara sahip bir yerel yönetim aktörü olarak ele alınmaktadır. Yürüttüğü faaliyetler 2014 yılında ulusal ve uluslararası işbirlikleri ile açılan Mülteciler Toplum Merkezi aracılığıyla yapılmaktadır. Bu bağlamda sığınmacılara sağlanan pek çok hizmet bu yolla ulaştırılmaktadır. Öncelikle eğitim, sağlık, insani yardım, gıda temini gibi ihtiyaçlara cevap verilmekte ardından da sığınmacılar ve yerel halk arasındaki uyumun geliştirilmesi için faaliyetler düzenlemektedir. Tamamı uluslararası kurumlardan gelen fonlarla yürütülen kapsayıcı faaliyetler göç yönetiminde bir yerel yönetim aktörünün yapabilecekleri anlamında bir modelin ortaya çıkışını sağlamaktadır (Özipek, 2019).

Uyum konusu göç politikaları oluştururken belediyeler tarafından en çok önemsenen bir konu alanı olarak göç yönetişimi başlığında ele alınabilir. Uyum politikaları şehirlerde yerel halk ve sığınmacı gruplar arasında çıkacak gerilimlerin önlenmesi açısından son derece önemlidir (Euro Cities, 2018, s. 15). Sultanbeyli Belediyesi de uyum konusunda Mülteciler Derneği üzerinden pek çok faaliyet düzenleyerek yerel halk ile sığınmacıları bir araya getirmeye çalışmaktadır. Katılımcı1'in verdiği bilgilere göre sosyal uyum etkinlikleri toplum merkezinde belirli günlerde ve haftalarda konuya uygunluğuna göre planlanmakta; yetişkinlerin, çocukların, engelli grupların yani toplumun hemen hemen her kesiminin sosyalleşmesi sağlanmaktadır (Katılımcı1, 2021).

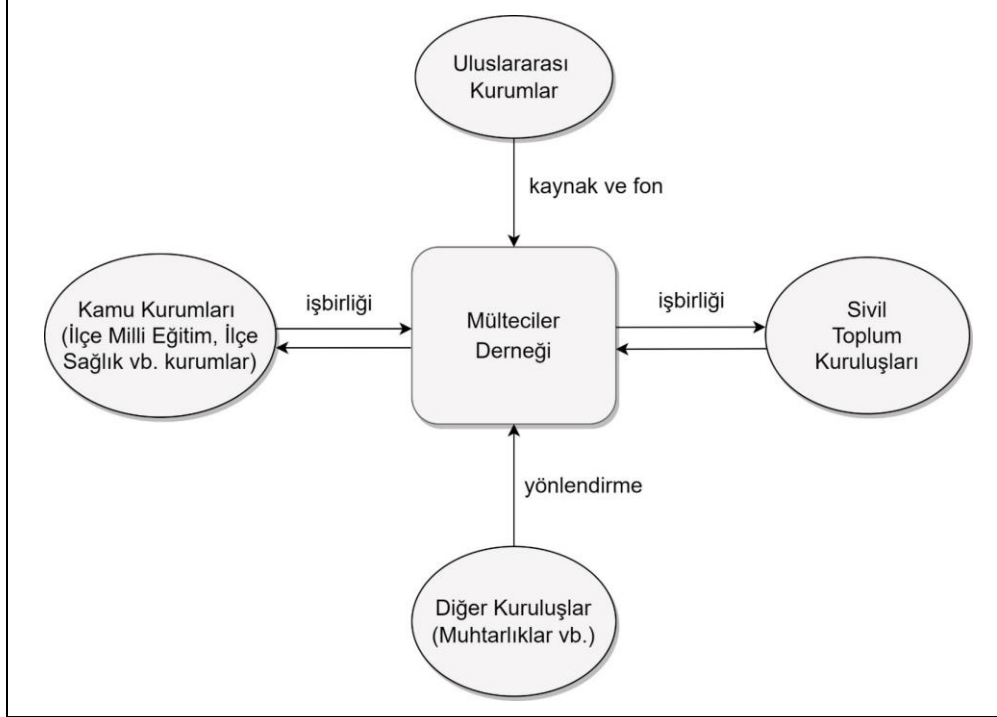
Temsil temalı 16.7 numaralı amaç ise katılımcılığın artarak ilçe sakinlerinin fikirlerini, görüşlerini, taleplerini karar alma süreçlerine dâhil edilmesi gerektiği üzerinde durmaktadır. Katılımcı1'in bahsettiği Sultanbeyli'de örnek bir uygulama olarak kabul edilebilecek Mülteciler Toplum Merkezi tarafından kurulan Mülteciler Meclisi, hassas grup olarak değerlendirilen mültecilerin sosyal uyumlarının güçlenmesi için kendilerini rahatça ifade edecekleri, sorunlarını tartışacakları ortam sağlaması açısından son derece önemlidir. Afganistan, Irak, Suriye, Pakistan ve Uygur kökenli sığınmacılar günlük hayatta karşılaştıkları sorunları, uyumlarına ilişkin problem alanlarını birinci ağızdan direkt ifade edebilmektedirler (Katılımcı1, 2021).

Çok paydaşlı işbirlikleri kategorisindeki 17.16 numaralı amaç ise sürdürülebilir kalkınma için küresel işbirliğini geliştirmeyi önermiştir. Göç yönetişimi alanında bu amaç yerel yönetimlerin ulusal ya da uluslararası kuruluşlarla ilişkileri geliştirmek ve fonlara erişmek için yaptığı projelerle yerelleşmektedir. Sultanbeyli Belediyesi'ne bağlı Mülteciler Derneği ilçenin öncelikli ihtiyaçlarını analiz ederek mali ve teknik kaynaklara erişim sağlamak için çok paydaşlı ortaklıklar kurmaktadır. Mülteciler alanında yürütülen tüm çalışmalar proje bazlıdır ve fon sağlayıcıların tamamı yurtdışı kaynaklıdır. Örneğin, Sağlık alanında AB, Kriz Yönetimi alanında SKL International, Kariyer Merkezi Projesi için UNHCR, sağlık alanında International Development and Relief Foundation (IDRF) gibi proje bazlı olarak uluslararası kurumla işbirliği yapılmaktadır (Mülteciler Derneği, 2023b). Mülteciler Derneği uluslararası kurumların yanı sıra yerelde de pek

çok kurumla ortaklıklar geliştirmiştir. İl düzeyinde, ilçe düzeyinde hatta mahalle muhtarları ile de yakın irtibat halindedir. Mahalle muhtarları gibi halka en yakın yönetim birimlerine yapılan başvurular da hizmetlerin çeşitliliği nedeniyle Mülteciler Derneğine yönlendirilmektedir. Bu nedenle yapılan işbirlikleri çok düzeyli bir konumda ele alınabilmektedir. Kamu yararına çalışan dernek kimliği ise ulusal düzeyde güven yaratmaktadır. Sultanbeyli Belediyesi'nin kalkınma ve göç odaklı yönetişim yaklaşımı şu şekilde tasvir edilebilir:

Şekil 1

Sultanbeyli Belediyesine Bağlı Mülteciler Derneğinin Çok Düzeyli Yönetişim Modeli

17.18 numaralı amaç ise Göç Verileri temasında ayrıştırılmış yüksek kaliteli, zamanlı ve güvenilir verilere ulaşmanın büyük ölçüde artırılması için kapasite geliştirme desteğinin artırılmasını ele alır. Ar-Ge faaliyetlerinin nicelik ve niteliksel geliştirilerek veriye dayalı karar almanın yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Bu amacın yerelleştirilmesi yerel yönetim aktörlerinin sorumlu oldukları il ya da ilçelerde dijital veri altyapısı kurmalarıyla mümkün olabilecektir. Katılımcı1'in verdiği bilgiye göre bu altyapı dolayısıyla toplanan veriler analiz edilebilmektedir. İstatistiksel analizlere göre karar mekanizmaları oluşturmak etkin karar alma sürecinde son derece önemlidir (Katılımcı1, 2021). Sultanbeyli Belediyesi Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) gibi merkezi idari kurumlardan alamadıkları verileri saha araştırmaları gerçekleştirerek yapmaktadır. Örneğin, "Mülteciler Derneği Memnuniyet Anketi", "Suriyeli Mülteciler ile Yerel Halk Arasındaki Sosyal Uyum Düzeyinin Tespiti", "Sultanbeyli İlçesindeki Suriyeli Mültecilerin Ruh Sağlığı ve Engellilik Durumu Araştırması", "Sultanbeyli İlçesindeki Suriyeli Mültecilerin Ruh Sağlığı ve Engellilik Durumu Araştırması" başlıklı araştırmalar bu yolla hazırlanmıştır (Sultanbeyli Belediyesi, 2021, ss. 267-279). Örnek bir uygulama olarak, Suriyeliler Koordinasyon Merkezi (SUKOM) ilçede yaşayan sığınmacıların kayıt sorununu çözmek, takiplerini kolaylaştırmak, ihtiyaçlarını belirleyerek karşılanmasını sağlamak gibi hizmetlerin tek bir merkezden sağlanması için geliştirilmiş bir yazılımdır. SUKOM yazılımı ile sığınmacıların ikametgâh adresleri, aile bilgileri, kimlik bilgileri, kira bilgisi, evde kalan kişi/aile sayısı,

öksüz/yetim sayısı, engelli sayısı, bebek sayısı gibi bilgiler tabana kaydedilebilmektedir. Bu sayede ailelerin erzak, kışlık malzeme gibi temel ihtiyaç maddesi talepleri alınmaktadır. Aynı zamanda hedef kitlenin bilinirliğiyle Mülteciler Toplum Merkezi çalışanlarının görev tanımları için de kolaylık sunmaktadır (Sultanbeyli Belediyesi, 2021, s. 270).

8. Sonuç ve Değerlendirme

2000'lerden itibaren göç ve kalkınma ilişkisi, insan hareketliliğinin karmaşıklaşan yapısı ve küreselleşmenin getirdiği dünya düzeni dolayısıyla göçün etkileri ve göç yönetim aktörleri kapsamlı olarak ele alınmaya başlanmıştır. 2030 Gündeminde göçün yerelden küresele uzanan bir düzlemde ele alınması, çok düzeyli yönetim modelini güçlendirmektedir. Bu anlamda Kimseyi geride bırakmama ve kapsayıcılık ilkeleri üzerinden SKA'lar göçün yönetişimi için rehber niteliğindedir. SKA'ların yerel yönetimler olmadan tam olarak başarıya ulaşamayacağı görüşü ile önemli birer aktör olarak ortaya çıkmışlardır.

Göç ve kalkınma ilişkisinde önemli bir parametre olarak uyum sürecinin şehirlerde yerel yönetimler tarafından sağlanması kalıcı ve gerçekçi politikalar üretilmesi için son derece elzemdir. Bu, yerel makamların kendi stratejilerini uygulamaları için ulusal hükümetler tarafından desteklendiği; yerel ve ulusal politikaların tutarlı olduğu bir sisteme işaret eder. Dikey politika tutarlılığının güçlendirilmesi aynı zamanda yerel yönetim aktörlerinin uzmanlıklarını ve bilgilerinin ulusal hükümete aktarmalarını sağlar. Böylelikle ulusal mevzuat ve politikalar sahada yaşanan gerçeklerle daha alakalı olabilir.

Sultanbeyli Belediyesi'nin Mülteciler Derneği üzerinden yürüttüğü faaliyetler incelendiğinde 17 amaçtan 8 tanesine yönelik doğrudan katkı sağlayacak hizmet sunduğu gözlenmiştir. Sığınmacılar tarafından derneğe gelen öncelikli başvurulara bakılırsa öncelikle temel ihtiyaçlara erişim yani öncelikli yaşamsal ihtiyaçlar ardından da uyuma yönelik dil eğitimi, eğitim talebi gibi hizmetler göze çarpmaktadır. Aslında derneğin sağladığı tüm hizmetlerin sığınmacıların uyumlarına yönelik kolaylaştırıcı ve yönlendirici etkinlikler olduğunu söylemek mümkündür. Belediye doğrudan SKA'ların başarıya ulaşması için sistemli bir şekilde hizmetler sunmaktadır.

Göç yönetişimi açısından kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kurumlarla ortaklıklar yaparak hizmetlerini sunan Mülteciler Derneği sayesinde Sultanbeyli Belediyesi çok düzeyli bir yönetim yaklaşımında "kalkınma odaklı işbirliği" modeline örnek olmaktadır. Bu işbirliği hem yukarıdan aşağı hem aşağıdan yukarı çok düzeyli olarak ifade edebileceğimiz şekilde kapsayıcı bir süreç olarak ifade edilebilir. Belediyenin faaliyetlerini dernek üzerinden yürütmesi bürokratik süreçler açısından elini kolaylaştırmaktadır. Sultanbeyli Belediyesi örneği üzerinden yapılan analizler, yerel yönetimlerin uluslararası göçle mücadelede önemli bir rol oynayabileceklerini ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için çoklu düzeyli yaklaşımla işbirliği yapmaları gerektiğini göstermektedir.

Gözlemlenen en önemli sorun göç ve kalkınmayı sürdürülebilirlik açısından ele alırken örnek olarak analiz ettiğimiz belediyenin tüm fonlarının uluslararası kuruluşlar tarafından sağlanıyor olmasıdır. Türkiye'de belediyelerin göç yönetişimi alanında en fazla kaynak sorunu olduğu göz önünde bulundurulursa fonların kesilmesi durumunda sürdürülebilirliğin mümkün olmadığı açıkça görülmektedir.

TEŞEKKÜR

—

FİNANSAL DESTEK

Yazarlar bu çalışma için herhangi bir finansal destek alınmadığını beyan etmiştir.

ETİK BEYANI

Bu çalışmada etik ilke ve standartlara uyulduğu beyan edilmiştir. Bu çalışma ve çalışmada kullanılacak veri toplama araçları ve yöntemlerine ilişkin bilgiler Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 22.12.2021 tarihinde 2021.12 numaralı toplantıda incelenmiştir ve verdiği karara göre etiğe aykırı herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

YAZAR KATKI BEYANI

Aybike Açıkkel Kavram/fikir; Literatür taraması; Tasarım; Veri toplama/analiz; Veri/bulguların yorumu; Taslağın yazımı; Eleştirel İnceleme; Yönetme ve kontrol; Son onay ve sorumluluk. Genel katkı düzeyi: %50.

Fulya Memişoğlu Kavram/fikir; Literatür taraması; Tasarım; Veri toplama/analiz; Veri/bulguların yorumu; Taslağın yazımı; Eleştirel İnceleme; Yönetme ve kontrol; Son onay ve sorumluluk. Genel katkı düzeyi: %50.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Kaynakça

- Açıkgöz, M. (2021). Göç, kentleşme ve sürdürülebilir kalkınma amaçları: Yerelleştirme için bir rehber. RESLOG, Marmara Belediyeler Birliği.
- Adger, W. N., Brown, K., Fairbrass, J., Jordan, A., Paavola, J., Rosendo, S., & Seyfang, G. (2003). Governance for sustainability: Towards a 'thick' analysis of environmental decisionmaking. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 35(6), 1095–1110. <https://doi.org/10.1068/a35289>
- Ahouga, Y. (2018). The local turn in migration management: The IOM and the engagement of local authorities. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(9), 1523–1540. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2017.1368371>
- Alexander, M. (2003). Local policies toward migrants as an expression of Host-Stranger relations: A proposed typology. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 29(3), 411–430. <https://doi.org/10.1080/13691830305610>
- Barderi, D. de T. (2018). *Antirumours handbook 2018*. Council of Europe. <https://rm.coe.int/anti-rumours-handbook-a-standardised-methodology-for-cities-2018-/168077351c>
- Council of Europe. (2021). *Anti-rumours*. <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/anti-rumours>
- Dünya Yerel Yönetim Demokrasi Akademisi Vakfı [WALD]. (2021). IV. Mülteciler alanında belediyeler arası koordinasyon toplantısı, kapsayıcılık: Ortak sorunlar, ortak çözümler. <https://www.wald.org.tr/tr/bizden-haberler/iv-multeciler-alaninda-belediyeler-arasi-koordinasyon-toplantisi-1536>
- Euro Cities. (2018, October). *Cities and migrants III: Implementing the integrating cities charter*. https://integratingcities.eu/wp-content/uploads/2021/10/3rd_Integrating_Cities_Report_October_2018_FINAL.pdf
- European Commission. (2019). INTED-Integration Through Dialogue and Education. https://ec.europa.eu/migrant-integration/integration-practice/inted-integration-through-dialogue-and-education_en
- European Commission, Joint Research Centre, Siragusa, A., Stamos, I., Bertozzi, C., & Proietti, P. (2022). *European handbook for SDG voluntary local reviews: 2022 edition*. Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/355330>
- European Committee for Social Cohesion [CDCS]. (2004). A new strategy for Social Cohesion: Revised strategy for Social Cohesion. 1–28. https://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/RevisedStrategy_en.pdf
- Global Compact for Migration. (2022). UN Refugees and Migrants. <https://refugeesmigrants.un.org/migration-compact>
- Global Compact for Migration. (2018, July 11). Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (Final Draft). https://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180711_final_draft_0.pdf
- Global Migration Group. (2013). *Exploitation and abuse of international migrants, particularly those in an irregular situation: A human rights approach* [Thematic Paper]. https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2013/2013_GMG_Thematic_Paper.pdf
- Hooghe, L., & Marks, G. (2003). Unraveling the Central State, but How? Types of Multi-level Governance. *American Political Science Review*, 97(2), 233–243. <https://doi.org/10.1017/S0003055403000649>
- Hooghe, L., & Marks, G., & Schakel, A. (2019). Multilevel governance. https://hooghe.web.unc.edu/wp-content/uploads/sites/11492/2020/11/2020_hooghe-marks-schakel_multilevel-governance_reduced-size-Caramani.pdf
- Human Rights Watch. (2015, November 08). When I picture my future, I see nothing: Barriers to education for Syrian Refugee children in Turkey. <https://www.hrw.org/report/2015/11/08/when-i-picture-my-future-i-see-nothing/barriers-education-syrian-refugee-children>

- International Organization for Migration [IOM]. (2018). *Migration and the 2030 Agenda: A guide for practitioners*. <https://publications.iom.int/books/migration-and-2030-agenda-guide-practitioners>
- International Organization for Migration & Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2019, May-July). *Baseline assessment in Istanbul province analysis report*. https://dtm.iom.int/system/tdf/reports/IST_Baseline_Assessment_Phase5_ENG_29012020.pdf?file=1&type=node&id=7733
- Jeffery, C. (2000). Sub-national mobilization and European Integration: Does it make any difference? *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 38(1), 1–23. <https://doi.org/10.1111/1468-5965.00206>
- Jessop, B. (2000). The Crisis of the national spatio-temporal fix and the tendential ecological dominance of globalizing capitalism. *International Journal of Urban and Regional Research*, 24(2), 323–360. <https://doi.org/10.1111/1468-2427.00251>
- Jordan, A. (2001) The European Union: An evolving system of multi-level governance ... or government? *Policy and Politics*, 29(2), 193–208. <https://doi.org/10.1332/0305573012501305>
- Küresel Amaçlar. (2015). 4 Nitelikli Eğitim. Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel Amaçlar. <https://www.kureselamaclar.org/amaclar/nitelikli-egitim>
- Leibfried, S., & Pierson, P. (1995). *European social policy: Between fragmentation and integration*. Brookings Institution.
- Memişoğlu, F., & Yavçan, B. (2022). Beyond ideology - a comparative analysis of how local governance can expand national integration policy: The case of Syrian refugees in Istanbul. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48(3), 503–523. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1819780>
- Memişoğlu, F., & Yiğit, C. (2019). Uluslararası göç ve kalkınma: Teori ve güncel meseleler. *Yıldız Social Science Review*, 5(1), 39–62. <https://doi.org/10.51803/yssr.595809>
- Mülteciler Derneği. (2023a). *Hakkımızda*. <https://mülteciler.org.tr/hakkimizda>
- Mülteciler Derneği. (2023b). *Projelerimiz*. <https://mülteciler.org.tr/projelerimiz>
- Mülteciler Derneği. (2023c). *Kadın Konuk Evi*. <https://mülteciler.org.tr/kadin-konuk-evi>
- Mülteciler Derneği. (2023d). *Çogem Anaokulu*. <https://mülteciler.org.tr/mülteciler-anaokulu>
- Mülteciler Derneği. (2023e). *Eğitim ve Mentörlük Birimi*. <https://mülteciler.org.tr/egitim-ve-mentorluk-birimi>
- Oates, W. E. (1999). An essay on fiscal federalism. *Journal of Economic Literature*, 37(3), 1120–1149.
- Özipek, B. B. (2019). Sultanbeyli Belediyesi örneğinde başarılı göç yönetişimi. *Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Platformu*. <https://www.sdplatform.com/Dergi/1237/Sultanbeyli-Belediyesi-orneginde-basarili-goc-yonetisimi.aspx>
- Penninx, R. (2009, November). *Decentralising integration policies: Managing migration in cities, regions and localities* (Policy Network Paper). [http://integratingcities2012.eu/documents/\(2009%20-%20Penninx\)%20Decentralising%20integration%20policies.pdf](http://integratingcities2012.eu/documents/(2009%20-%20Penninx)%20Decentralising%20integration%20policies.pdf)
- Peters, G. B., & Pierre, J. (2004). Multi-level governance and democracy: A Faustian bargain? In I. Bache & M. Flinders (Eds.), *Multi-level Governance* (pp. 75–90). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/0199259259.003.0005>
- Rosenau, J. (1997). *Along the domestic–foreign frontier: Exploring governance in a turbulent world*. Cambridge University Press.
- Scholten, P., & Penninx, R. (2016). The multilevel governance of migration and integration. In B. Garcés-Masareñas & R. Penninx (Eds.), *Integration Processes and Policies in Europe: Contexts, Levels and Actors* (pp. 91–108). Springer.
- Spindelegger, M. (2020, December 18). A call to recognize local governments in migration governance. *Politico*. <https://www.politico.eu/sponsored-content/a-call-to-recognize-local-authorities-in-migration-governance>
- Sultanbeyli Belediyesi. (2021, Aralık). *Sultanbeyli 2030 Gündemi: Kimseyi Geride Bırakma*. Sultanbeyli Gönüllü Yerel Değerlendirme Raporu. <https://www.sultanbeyli.bel.tr/wp-content/uploads/2022/08/2021-sultanbeyli-gonullu-yerel-degerlendirme-raporu-vlr.pdf>
- United Cities and Local Governments. (2019). The localization of the global agendas: How local action is transforming territories and communities (Fifth Global Report on Decentralization and Local Democracy, Gold V 2019). UCLG. <https://www.gold.uclg.org/sites/default/files/ENG-GOLD-V-2020.pdf>
- United Cities and Local Governments. (2020). *The localization of the global agendas: How local action is transforming territories and communities* (Fifth Global Report on Decentralization and Local Democracy: Executive Summary). UCLG. <https://www.gold.uclg.org/sites/default/files/ENG-Executive-Summary-2020.pdf>
- United Nations. (2016, February 23). The sustainable development goals and migrants/migration, regarding the UN 2030 sustainable development agenda: Relevant SDGs, implementation actions, realization measurement indicators and rationals for inclusion. https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/events/coordination/14/documents/background-ddocs/GMPA_14CM.pdf
- United Nations Department of Economic and Social Affairs [DESA]. (2014a). Around 2.5 billion more people will be living in cities by 2050, projects new UN report. <https://www.un.org/en/desa/around-25-billion-more-people-will-be-living-cities-2050-projects-new-un-report>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs [DESA]. (2014b, July 10). 2014 revision of the World Urbanization Prospects. <https://www.un.org/en/development/desa/publications/2014-revision-world-urbanization-prospects.html>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs [DESA]. (2023a). *Goals 8: Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all*. <https://sdgs.un.org/goals/goal8>

- United Nations Department of Economic and Social Affairs [DESA]. (2023b). *10: Reduce inequality within and among countries*. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2016/goal-10>
- United Nations General Assembly. (2014, December 04). *The road to dignity by 2030: Ending poverty, transforming all lives and protecting the planet* (Synthesis report of the Secretary-General on the post-2015 Agenda). https://www.un.org/disabilities/documents/reports/SG_Synthesis_Report_Road_to_Dignity_by_2030.pdf
- United Nations High Commissioner for Refugees. [UNHCR]. (2019, July). Working towards durable solutions [Fact Sheet]. UNHCR TURKEY. <https://www.unhcr.org/tr/wp-content/uploads/sites/14/2019/10/7.5-UNHCR-Turkey-Working-towards-Durable-Solutions-Fact-Sheet-July-2019-FINALV22.pdf>
- United Nations High Commissioner for Refugees. [UNHCR]. (2023). *Trafficking in persons*. <https://www.unhcr.org/us/what-we-do/safeguard-human-rights/asylum-and-migration/trafficking-persons>
- Vogler, M., & Rotte, R. (2000). The effects of development on migration: Theoretical issues and new empirical evidence. *Journal of Population Economics*, 13(3), 485–508.
- Zincone, G., & Caponio, T. (2006). The multilevel governance of migration. In R. Penninx, M. Berger and K. Kraal (Eds.), *The dynamics of international migration and settlement in Europe* (pp. 269–304). IMISCOE Joint Studies. Amsterdam University Press.

Extended Abstract

With the developments in the global agenda, the relationship between development and migration has been investigated and considered more in recent years. Migration governance should be more inclusive and holistic, in line with the United Nations 2030 Agenda's principle of "Leaving No One Behind". With this new trend, levels of analysis focusing on national policies have been replaced by Multi-Level Governance (Scholten & Penninx, 2016). Multi-Level Governance is explained as a decision-making system that respects the autonomy created locally and ensures that administrative authority and responsibilities are positioned both vertically and horizontally. All states are structured across multiple layers of government, and whatever the issue, public policy is the result of interactions between institutions and organizations operating at multiple levels (Zincone & Caponio, 2006).

While concepts such as localization and turning to localization are frequently discussed in the multi-level governance literature, Penninx has focused on the prominent actors in the integration process with the delegation of authority. Therefore, while there is a top-down approach from the national level to the international level in the multi-level governance of migration, there is a bottom-up substitution from the national level to the local level. Authorities for formulation and implementation of policies are delegated to local governments (Penninx, 2009). Local government actors have many advantages over other authorities in the integration process. It is very important for the policy-making processes that local governmental actors have more information about the preferences of the local people (Oates, 1999, p. 1122).

Considering that approximately 281 million immigrants have been displaced globally, some of the issues addressed by the Sustainable Development Goals (SDGs) are directly or indirectly related to the migration agenda. Many of the 17 objectives include indicators and targets related to migration. When detailed, the localization of SDGs, which overlap with the duties and responsibilities of local governments at a rate of 65%, is vital for the success of the agenda. Although conflicts and violence, climate crisis, rapid urbanization, and inequalities are some of the issues, SDGs impose responsibilities on local governments in terms of integration in cities. However, in this study, since examining only the migration-related items of the SDGs may bring gaps in terms of local governments, the objectives are examined, and the items related to migration in terms of service areas that local governments can provide are analyzed.

Sultanbeyli Municipality, which was selected as a case, has a very different structure from other municipalities and stands out with its migration studies. It continues its work in a participatory and innovative way by carrying out its work on refugees through the Refugees Association established within the municipality, instead of coordinating a department like other municipalities. In the analysis of the services provided by the Refugees Association of Sultanbeyli Municipality, both in-depth interviews were conducted with two officials of the association, and the Voluntary Local Evaluation Report of the municipality published in 2021 was examined.

The review covers themes such as ending poverty, quality education, human trafficking and exploitation, labor migration and employment, migration governance, representation, multi-stakeholder collaborations, and migration data. Accordingly, when the activities carried out by the Sultanbeyli Municipality through the Refugees Association are examined, it is observed to provide services that will directly contribute to 8 of the 17 objectives. Considering the priority applications received by asylum seekers to the association, services such as access to basic needs, i.e., priority vital needs, followed by language training and education demand for integration, stand out. It is possible to say that all the services provided by the association are facilitating and guiding activities for the adaptation of asylum seekers. The municipality provides services in a systematic way directly for the success of SDGs. Thanks to the Refugees Association, which offers its services. One important issue that was observed is that the Sultanbeyli Municipality relies solely on funding from international organizations, as we have analyzed in this example when considering migration and development in terms of sustainability.